

УДК378.091.64:004:373.2.011.3-051

Набока Ольга Георгіївна

доктор педагогічних наук, професор, перший проректор
Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»,
м. Слов'янськ, Україна
ORCIDID 0000-0003-4635-0009
olganaboka911@gmail.com

Демченко Марина Олександрівна

аспірант
Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»,
м. Слов'янськ, Україна
ORCID ID 0000-0001-6341-4292
marina_demchenko_1@ukr.net

ОСВІТНІЙ БЛОГ ЯК ЗАСІБ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. Стаття присвячена актуальній темі сучасної вищої освіти – професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти засобами електронних освітніх ресурсів, серед яких освітній блог набирає особливої популярності. Авторами розглянуто визначення поняття «блог»; наведені функції, які виконує блог. Подано власне визначення поняття «освітній блог». Визначено найбільш розповсюджені ознаки, за якими класифікують освітні блоги. Проаналізовано існуючі блоги педагогів закладів дошкільної освіти, які розміщені на платформі *blogspot.com*. Виділено типові помилки, які можуть виникати під час створення освітнього блогу. Наведено приклади вдало оформлених блогів педагогів закладів дошкільної освіти. Розглянуто переваги використання освітніх блогів у професійній підготовці майбутніх вихователів. Проаналізовано результати анкетування студентів та педагогів закладів дошкільної освіти (вихователів, методистів, завідувачів). Схарактеризовано структуру та наповнення освітнього блогу «Професійна підготовка майбутніх вихователів». Сторінки основного меню: «Головна», «Законодавча база», «Документація вихователя», «Методична скарбничка вихователя», «Ресурсний центр педагогічного факультету», «Діагностичні методики», «Мої досягнення», «Про автора», «Контакти»; сторінки перехресної колонки ліворуч (*cross-column*): «Програми виховання і навчання дітей дошкільного віку», «Вікова періодизація дошкільного дитинства», «Психічний розвиток новонародженої дитини», «Психічний розвиток дитини першого року життя», «Психічний розвиток дитини раннього віку», «Психічний розвиток дитини від 3 до 7 років» та ін. Визначено, що використання освітнього блогу «Професійна підготовка майбутніх вихователів», створення студентами власних блогів, їх наповнення та підтримка допоможе підготувати майбутніх вихователів до виконання професійних функцій (пізнавальна, комунікативна, інформаційна, методична).

Ключові слова: професійна підготовка; майбутні вихователі; професійні функції; електронні освітні ресурси; освітній блог.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. У сучасному світі, що стрімко розвивається, гостро постає проблема забезпечення закладів дошкільної освіти висококваліфікованими педагогічними кадрами, які здатні ефективно вирішувати освітньо-виховні завдання.

Професійна підготовка майбутніх вихователів орієнтована на підготовку студентів до ефективної взаємодії з дітьми раннього та дошкільного віку, їхніми батьками та педагогічним колективом закладу дошкільної освіти. Особливості взаємодії вихователя з дітьми впливають на психологічний та особистісний розвиток дітей раннього та дошкільного віку, взаємостосунки дітей з однолітками та дорослими, забезпечують психологічний комфорт дітей під час перебування в закладі дошкільної освіти.

Засобами професійної підготовки майбутніх вихователів в умовах інформатизації суспільства є електронні освітні ресурси, серед яких особливої популярності набирає освітній блог.

Актуальність використання освітніх блогів у професійній підготовці майбутніх вихователів обумовлено їхніми особливими властивостями, зокрема освітні блоги дають можливість викладачам і студентам розміщувати в Інтернеті власні думки, реалізувати свої ідеї та обмінюватись досвідом, обговорювати проблемні питання, отримувати швидко консультацію та ін. [1].

Інтеграція блогів в освітній процес має суттєві переваги порівняно з іншими електронними ресурсами, а саме: простота використання та доступність, ефективність організації інформаційного простору, інтерактивність і мультимедійність, надійність і безпека [2].

Аналіз досліджень і публікацій. Теоретико-методологічну основу дослідження склали: наукові праці, що розкривають окремі аспекти підготовки фахівців дошкільної освіти (Н. Денисенко, Н. Лисенко, З. Плохій та ін.); вивчення структури і змісту психолого-педагогічної та фахової підготовки майбутніх вихователів (Л. Артемова, Г. Беленька, О. Богініч, М. Машовець та ін.); дослідження проблеми підготовки майбутніх вихователів у вищих навчальних закладах (Г. Алова, Л. Артемова, Ю. Бабанський, В. Безпалько, Г. Беленька, А. Богуш, В. Бондар, І. Зязюн, Н. Лисенко, О. Пометун, О. Шаров, В. Ямпольський та ін.).

В Україні виконано ряд дисертаційних досліджень з проблем використання електронних освітніх ресурсів у підготовці майбутніх фахівців дошкільної та шкільної освіти: С. Дяченко «Підготовка майбутніх вихователів до формування основ комп'ютерної грамотності старших дошкільників» (2009 р.); К. Віттенберг «Підготовка майбутніх вихователів засобами інформаційно-комунікаційних технологій до навчання дітей іноземних мов» (2010 р.); Г. Стеценко «Методика використання освітніх веб-ресурсів у процесі підготовки майбутніх учителів інформатики» (2010 р.); І. Пліш «Використання інформаційно-комунікаційних технологій управління якістю освіти в загальноосвітніх навчальних закладах» (2012 р.); С. Денисенко «Психолого-педагогічні засади проектування мультимедійного контенту електронних освітніх ресурсів для вищого навчального закладу» (2013 р.); Л. Гаврілова «Система формування професійної компетентності майбутніх учителів музики засобами мультимедійних технологій» (2015 р.); О. Ясько «Формування комунікативної культури майбутніх учителів іноземних мов засобами ресурсу інтернет» (2017 р.); С. Петренко «Формування ІКТ-компетентності майбутніх учителів математики у процесі фахової підготовки» (2018 р.); О. Удовиченко «Підготовка майбутніх учителів інформатики до професійної освіти засобами електронних освітніх ресурсів» (2018 р.); О. Черних «Соціально-педагогічний супровід безпечної поведінки дітей в інтернеті» (2018 р.).

Мета статті. Розглянути значення освітнього блогу в професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, його структуру та змістове наповнення.

2. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Під час дослідження використовувалися наступні методи: теоретичний аналіз педагогічної та методичної літератури з проблеми дослідження; систематизація і класифікація проаналізованих даних; графічне подання інформації, отриманої під час теоретичного аналізу.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Термін «блог» («веблог») ввів Дж. Баджер у 1999 р. Він запропонував назвати блогами (веблогами) новий вид веб-сайтів, відкритих для широкого кола читачів. Звернімося до визначення поняття «блог».

На думку Дж. Баджера, блог – це веб-сторінка, яка поєднана з усіма іншими веб-сторінками, котрі автор блога вважає цікавими [3].

Д. Вайнер запропонував таке визначення: блоги – це веб-сайти, що легко створюються та оновлюються користувачами, які практично не мають технологічних навичок і знань [4].

О. Синекоп описує блог як веб-сайт, який дозволяє розміщувати професійно орієнтовану інформацію про власний теоретичний і практичний пошук з метою викладення своїх поглядів і досвіду, спілкування, коментування і редагування [5].

На думку О. Ясько, блог – це мережевий щоденник одного або кількох авторів, що складається із записів у зворотному хронологічному порядку; сайт у вигляді журналу, сортований по датах [6].

І. Тонкіх вважає, що блог – це електронний приватний щоденник, що містить роздуми автора, фото- і відеоматеріали, гіперпосилання на інші сайти тощо, розташовані у зворотному хронологічному порядку [7].

Л. Матохнюк та К. Дем'янюк запропонували таке визначення: блог – це веб-сайт, головний зміст якого – записи, зображення чи мультимедіа, що регулярно додаються [8].

Зупинімося більш детально на функціях, які виконує блог. На думку С. Лабутько [9], це такі функції: дидактична, загальнокультурна (інтелектуальна), інформаційно-комунікативна, науково-методична, психологічна, соціальна.

Використання електронних освітніх ресурсів забезпечило появу освітніх блогів як засобу реалізації дидактичної, комунікативної, інформаційної, методичної функції працівників освіти.

На нашу думку, освітній блог – це веб-сайт, який має певну структуру (сторінки), на яких розміщується теоретична та практична інформація (статті, фото- і відеоматеріали, гіперпосилання на інші освітні ресурси, презентації, опитування, завдання тощо) для викладачів, студентів, педагогів закладів освіти.

Найбільш розповсюдженими ознаками, за якими класифікують освітні блоги, є: періодичність, авторство, наявність мультимедіа, особливості контенту, технічна основа, тип пристрою [10; 11].

На нашу думку, характеристиками найбільш вдалих освітніх блогів є: регулярність ведення, колективність, включеність декількох видів мультимедіа, контентність (авторський текст), автономність, мобільність [12].

Під час дослідження нами були проаналізовані блоги педагогів закладів дошкільної освіти, розміщені в мережі Інтернет на платформі blogspot.com (наприклад, <http://kulchenko-lena.blogspot.com>, <http://annja26.blogspot.com>, <http://metoksana.blogspot.com>, <http://annavinduk-bpc.blogspot.com>, <http://pavliyktetyanadnz.blogspot.com> та ін.).

Враховуючи характеристики освітніх блогів, виділили типові помилки, які були допущені авторами.

1. Відсутність назви.

Блог, який немає назви, складно запам'ятати, особливо якщо він знаходиться на блогосервісах. Тому назва є обов'язковим елементом при створенні блога. Назва може бути простою або складатися з декількох слів.

2. Анонімність.

Достатньо розповсюджена помилка. Автори блогів приховують власне ім'я, чим займаються тощо. Відвідувач блогу повинен чітко розуміти наступне: хто є автором блогу, сфера його діяльності, успіхи і досягнення тощо.

Більш доцільно надати максимально повну інформацію про себе на вкладці «Про автора»: розмістити власне фото, описати сферу діяльності, розмістити подяки, грамоти, сертифікати тощо. Таким чином, збільшиться рівень довіри відвідувачів блогу.

Також, на нашу думку, обов'язковою є вкладка «Контакти», на якій розміщується e-mail автора.

3. Велика кількість сторінок.

Розповсюджена помилка початківців. Під назвою блогу не варто розміщувати велику кількість сторінок. Це відволікає увагу, відвідувачі не можуть зорієнтуватися. Достатньо розмістити до 10 основних сторінок (обов'язковими є сторінки «Про автора», «Контакти»).

4. Занадто довгий текст.

Досить розповсюджена помилка: текст одного повідомлення займає 1–2 сторінки. Цього краще уникати. Краще розмістити привабливий заголовок, 1–2 абзаци тексту й надати гіперпосилання, перейшовши за яким відвідувач зможе повністю прочитати текст і завантажити його.

5. Граматичні та синтаксичні помилки.

Повідомлення в блозі повинні бути написані без помилок. Наявність граматичних та синтаксичних помилок відштовхне читачів від блогу.

6. Тривале завантаження сторінки.

Час завантаження сторінки має бути мінімальним. В іншому випадку відвідувачі не дочекаються завантаження сторінки.

Перешкодою для швидкого завантаження сторінки може бути, наприклад, велика кількість зображень. На нашу думку, доцільно розміщувати тільки ті зображення, що ілюструють повідомлення. Також під час створення та підтримки освітнього блогу необхідно відмовитися від реклами (наприклад, товарів, послуг тощо). Зайва реклама також збільшує час завантаження сторінки.

7. Невдалий дизайн.

Перше, на що звертає увагу відвідувач, оформлення блогу. Якщо розмістити на темному фоні світлий текст, то відвідувач покине сайт, тому що така кольорова гама важко сприймається. Краще зробити навпаки: темний текст на світлому фоні.

8. Зайва анімація.

Різні зображення, які рухаються, відволікають увагу відвідувача та не дозволяють зосередитися на інформації.

9. Відсутність плану.

Достатньо розповсюджена помилка. Автор блогу не має уявлення про чіткість, логічність, послідовність інформації, що розміщується.

10. Ігнорування соціальних мереж.

Для залучення читачів доцільно використовувати соціальні мережі, наприклад, Facebook. Після подання інформації в блозі необхідно розмістити «рекламу» в соціальній мережі (короткий текст та посилання на блог). Це дасть змогу привернути увагу до блога.

У мережі Інтернет існує достатньо велика кількість освітніх блогів. Наведемо фрагменти освітніх блогів педагогів закладів дошкільної освіти, створених на платформі blogspot.com (рис. 1-3) в інформаційно-освітньому просторі.

Рис. 1. Фрагмент блога вихователя Кульченко Олени Андріївни (<http://kulchenko-lena.blogspot.com/>)

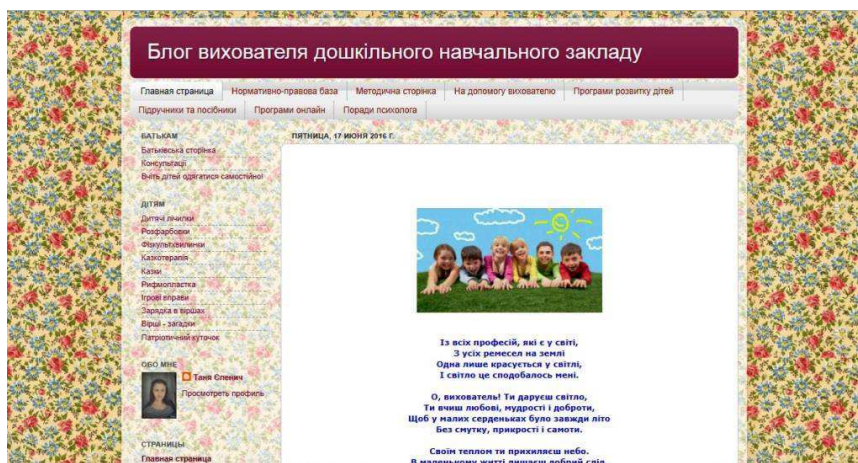

Рис. 2. Фрагмент блога вихователя дошкільного навчального закладу Єленич Тетяни (<http://elenichtanyblogg.blogspot.com>)

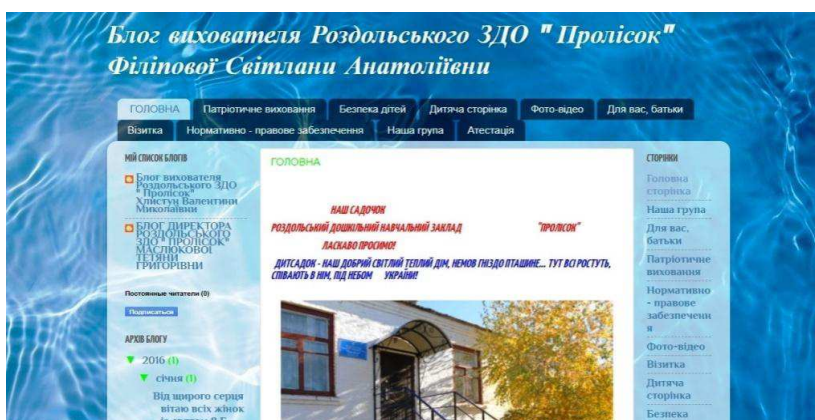

Рис. 3. Фрагмент блога вихователя Роздольського ЗДО «Пролісок» Філіпової Світлани Анатоліївни (<http://sadokrozd.blogspot.com>)

Результати порівняльного аналізу освітніх блогів представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз освітніх блогів педагогів закладів дошкільної освіти, створених на платформі blogspot.com

Типові помилки	Блог вихователя Кульченко Олени Андріївни	Блог вихователя дошкільного навчального закладу Єленич Тетяни	Блог вихователя Роздольського ЗДО «Пролісок» Філіпової Світлани Анатоліївни	Освітній блог «Професійна підготовка майбутніх вихователів»
Назва	+	+	+	+
Анонімність	-	-	-	-
Кількість сторінок	Оптимальна (7)	Оптимальна (8)	Оптимальна (10)	Оптимальна (9)
Розмір тексту	Оптимальний	Оптимальний	Оптимальний	Оптимальний
Наявність помилок	-	-	-	-
Час завантаження сторінок	Оптимальний	Оптимальний	Оптимальний	Оптимальний
Дизайн	Вдалий	Вдалий	Вдалий	Вдалий
Анімація	Відсутня	Відсутня	Відсутня	Відсутня

Враховуючи випереджальний характер використання електронних освітніх ресурсів у зарубіжній педагогічній практиці, вважаємо за доцільне звернутися до досвіду створення та користування зарубіжними освітніми блогами. Зокрема наведемо фрагменти зарубіжних освітніх блогів педагогів закладів дошкільної та початкової освіти (рис. 4-6).

Блог «Pre-K Pages» (Даллас, штат Техас) є ресурсним сайтом для вихователів закладів дошкільної освіти та вчителів початкової школи. На його сторінках розміщено конспекти занять, плани уроків, теми для навчання дітей початкової школи. Блог «Pre-K Pages» створено для обміну досвідом між вихователями закладів дошкільної освіти, вчителів початкової школи.

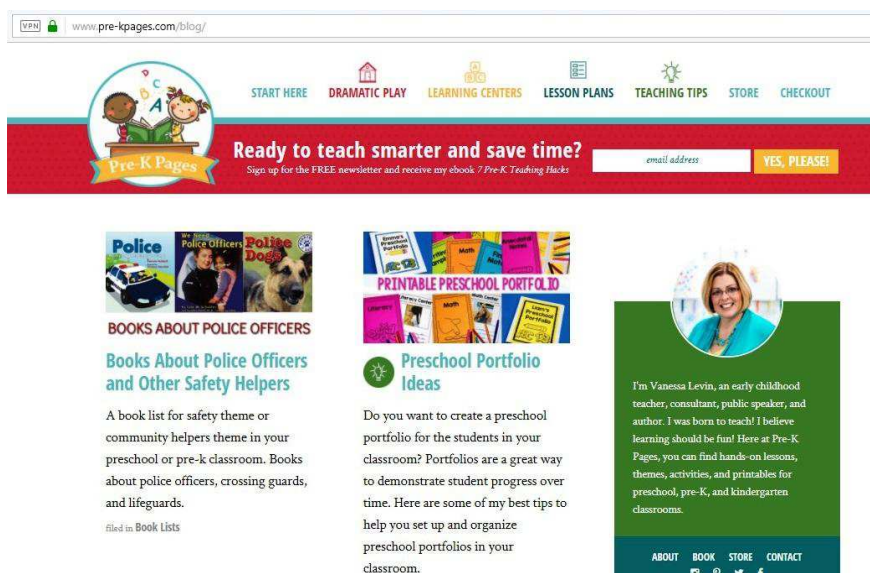

Рис. 4. Фрагмент блога «Pre-K Pages» (*pre-kpages.com/blog*)

У блозі «Kindergarten Works» (Індіана, США) для вихователів закладів дошкільної освіти представлена інформація про планування, організацію групи дітей, використання форм і методів у роботі з дітьми з урахуванням віку.

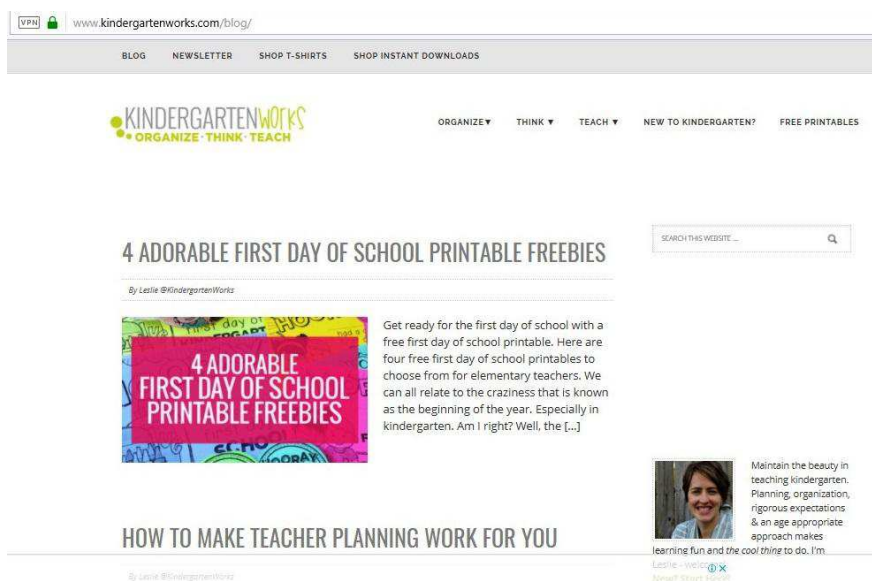

Рис. 5. Фрагмент блога «Kindergarten Works» (*kindergartenworks.com/blog*)

У блозі «The Kindergarten Connection» представлено цікаві навчальні заходи для роботи вихователів закладів дошкільної освіти та вчителів початкової школи, а саме: конспекти занять та уроків, ігор для дітей тощо.

Рис. 6. Фрагмент блогу «The Kindergarten Connection» (<https://thekindergartenconnection.com/blog/>)

Отже, як свідчить проведений аналіз та на думку дослідників, у блозі доцільно представити інформацію:

- перехід на сайти міністерства, відділів освіти, бібліотеки, на блоги завідувача, інших педагогів, а також на корисні дитячі сайти;
- документація закладу освіти, методичні рекомендації для педагогів, електронні версії підручників, проектна діяльність, презентації занять, права дитини;
- інформація для батьків;
- виховна робота, фотоальбом, відео, сторінки здоров'я, цікавинки для педагогів та батьків вихованців, вітання дітей з іменинами, з Днем народження;
- оголошення, новини, архів [13].

Практик Н. Добринська надала поради щодо ефективної підтримки освітніх блогів, а саме:

- цікавий та корисний контент;
- налагоджена ефективна комунікація;
- чергування статей-теорій та статей з конкретними прикладами;
- наявність посилань на споріднене джерело [14].

Зарубіжний дослідник Z. Okan вважає, що в блогах мають бути представлені різні автентичні ресурси, мультимедійні матеріали, поради щодо навчання та виховання, посилання на корисні веб-сайти. Крім того, результати дослідження доводять важливість теоретичних матеріалів у блозі, інформації про актуальні проблеми освіти [15].

Науковець P. Yadav наголошує, що у блозі необхідно розміщувати навчальні матеріали для професійного розвитку педагогів, студентів: pdf-документи, слайд-презентації, фото-, аудіо- та відеоматеріали, які пов'язані з навчанням, а також гіперпосилання на корисні сайти теоретичного та практичного характеру [16].

Переваги використання освітніх блогів ми вбачаємо в таких положеннях:

- здобуття інформації не залежить від часу та місця – студент має можливість ознайомитися з інформацією в будь-якому місці, де є Інтернет;
- активізація діяльності студентів шляхом висловлення власних думок у письмовому вигляді, аргументації та обґрунтування, захисту особистої позиції за тією чи тією проблемою (темою);
- більше можливостей у викладача залучати студентів до активної взаємодії один з одним (ця взаємодія може тривати як протягом усього періоду навчання, так і після його закінчення);
- залучення педагогів закладів дошкільної освіти до обговорення актуальних та важливих проблем.

Перед тим, як створити власний освітній блог, нами було проведено анкетування студентів та педагогів закладів дошкільної освіти (вихователі, методисти, завідувачі). Анкета була створена за допомогою Google Форми та містила 5 тверджень (запитань), а саме:

1. Ім'я, посада.
2. Стаж роботи.
3. Чи знаєте Ви про існування освітніх блогів у мережі Інтернет?
4. Чи переглядаєте Ви освітні блоги в мережі Інтернет?
5. Яку інформацію Ви хотіли б бачити в освітньому блозі?

Проаналізуємо отримані дані.

Серед учасників опитування студентів – 8,3%, вихователів закладів дошкільної освіти – 58,4%, методистів – 25%, завідувачів – 8,3% (рис. 7).

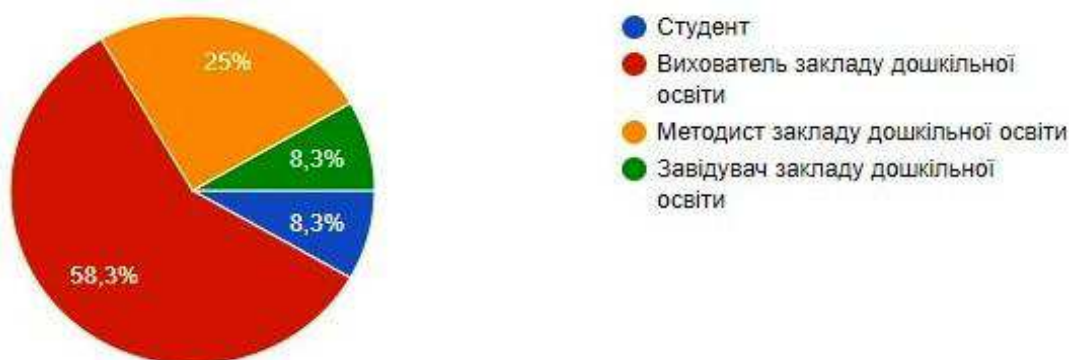

Рис. 7. Розподіл учасників опитування за посадами

За стажем роботи учасників опитування розподілили таким чином: до 5 років – 25%, 5–10 років – 33,3%, 10–15 років – 16,7%, понад 15 років – 25%.

75% опитаних знають про існування освітніх блогів в мережі Інтернет та переглядають їх.

На останнє запитання «Яку інформацію Ви хотіли б бачити в освітньому блозі?» всі 100% опитаних відповіли, що хотіли б бачити практичні матеріали, які можна використовувати у роботі з дітьми дошкільного віку, батьками вихованців та педагогами закладу дошкільної освіти. Наприклад, конспекти занять для дітей дошкільного віку, інноваційні технології в роботі з дітьми дошкільного віку, наочні матеріали для проведення батьківських зборів, педагогічних нарад тощо.

Після проведеної попередньої роботи було розроблено структуру та створено освітній блог «Професійна підготовка майбутніх вихователів» (рис. 8).

Рис. 8. Фрагмент освітнього блогу «Професійна підготовка майбутніх вихователів» (<https://maybutniyvihovatel.blogspot.com/>)

Розглянемо структуру та змістовне наповнення освітнього блогу «Професійна підготовка майбутніх вихователів».

Сторінки основного меню: «Головна», «Законодавча база», «Документація вихователя», «Методична скарбничка вихователя», «Ресурсний центр педагогічного факультету», «Діагностичні методики», «Мої досягнення», «Про автора», «Контакти».

На головній сторінці публікуються повідомлення автора (текст, фото, відео). Інформація постійно оновлюється та публікується в хронологічному порядку.

На сторінці «Законодавча база» розміщено: Закон України «Про освіту», Закон України «Про дошкільну освіту», Положення про дошкільний навчальний заклад, Типові правила внутрішнього розпорядку для працівників державних навчально-виховних закладів України, Типове положення про атестацію педагогічних працівників, Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти, Інструктивно-методичні рекомендації «Про організацію освітньої роботи в дошкільних навчальних закладах у 2017/2018 навчальному році».

На сторінці «Документація вихователя» подано опис обов'язкових документів, за ведення яких відповідає вихователю: план роботи, журнал обліку щоденного відвідування дітьми групи, книга відомостей про дітей та їхніх батьків, листок здоров'я дітей, картотека дидактичних ігор, методичних розробок (конспекти різних видів роботи з дітьми тощо) та розміщено бланки цих документів.

Зазначені документи доступні для завантаження та допоможуть організувати навчально-виховну роботу вихователю-початківцю.

Сторінка «Методична скарбничка вихователя» містить практичні розробки, які допоможуть вихователю-початківцю в роботі з дітьми раннього та дошкільного віку, з батьками вихованців, педагогічним колективом (рис. 9).

Наприклад, картотека дидактичних ігор для дітей раннього віку, картотека рухливих ігор (ранній вік), добірка віршів про працю для дітей раннього та молодшого дошкільного віку, українські народні пісеньки для дітей раннього віку, потішки та забавлянки для дітей раннього та молодшого дошкільного віку, стендова інформація для батьків «Особливості темпераменту дітей дошкільного віку», презентації за темами: «Використання казкотерапії в роботі з дітьми дошкільного віку», «Інноваційні програми, технології та методики в галузі дошкільної освіти», портфолію вихователя закладу дошкільної освіти (шаблон). Означені матеріали доступні для завантаження.

Рис. 9. Сторінка «Методична скарбничка вихователя» освітнього блогу
 «Професійна підготовка майбутніх вихователів»
 (https://maybutniyvihovatel.blogspot.com/p/blog-page_46.html)

Сторінка «Ресурсний центр педагогічного факультету» містить опис організації роботи та основних напрямків роботи Ресурсного центру, а також посилання на сторінку Ресурсного центру на офіційному сайті ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Метою роботи Ресурсного центру є поєднання науки і практики, створення умов для ранньої професійної адаптації студентів спеціальності «Дошкільна освіта», підвищення професійно-методичної компетентності педагогічних працівників закладів дошкільної освіти, популяризації надбань сучасної психолого-педагогічної науки.

Сторінка «Діагностичні методики» орієнтована на дітей старшого шкільного віку, які постали перед проблемою вибору майбутньої професії. На сторінці розміщені методики для вивчення професійних переваг старшокласників. Мета цих методик: допомогти старшокласникам зробити правильний вибір майбутньої професії.

На сторінці «Мої досягнення» розміщено подяки, грамоти, сертифікати автора блогу в галузі психології та педагогіки.

Сторінка «Про автора» містить інформацію про автора блогу, а саме: освіта, стаж роботи, життєве кредо, сфера наукових інтересів. Інформація розміщена з метою знайомства відвідувачів блогу з автором.

На сторінці «Контакти» розміщена електронна адреса автора блогу, за якою відвідувачі надсилають свої запитання.

Перехресна колонка ліворуч (cross-column) містить такі сторінки: «Програми виховання і навчання дітей дошкільного віку», «Вікова періодизація дошкільного дитинства», «Психічний розвиток новонародженої дитини», «Психічний розвиток дитини першого року життя», «Психічний розвиток дитини раннього віку», «Психічний розвиток дитини від 3 до 7 років», «Особливості ігрової діяльності в дошкільному віці», «Фізичне виховання дітей дошкільного віку» та ін.

На цих сторінках розміщено теоретичний матеріал з означених тем. На нашу думку, розміщена інформація необхідна для накопичення теоретичних знань з дитячої психології та дошкільної педагогіки.

Також у блозі наявний гаджет «Корисні посилання», у якому розміщено посилання на офіційні сайти, що допоможуть майбутнім вихователям та педагогам закладів дошкільної освіти слідкувати за новинами в галузі дошкільної освіти, а саме: Міністерство освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua>), Освіта.ua (<http://osvita.ua>), Методичний портал (<http://metodportal.com>), Освітній портал (<http://www.osvita.org.ua>).

Із метою залучення педагогів закладів дошкільної освіти (вихователів, методистів, завідувачів) до освітнього блогу «Професійна підготовка майбутніх вихователів» у соціальній мережі Фейсбук створено групу «Я – вихователь» (рис. 10).

Рис. 10. Фрагмент групи «Я – вихователь» в соціальній мережі Фейсбук (<https://www.facebook.com/groups/Vyhovatel/>)

Група має статус загальнодоступної і кожен бажаючий може долучитися до неї.

Отже, на нашу думку, використання освітнього блогу «Професійна підготовка майбутніх вихователів», створення та підтримка власних студентських блогів допоможе підготувати студентів спеціальності «Дошкільна освіта» до виконання професійних функцій, а саме: пізнавальної, комунікативної, інформаційної, методичної.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, під час дослідження нами було розглянуто поняття «блог», класифікацію блогів за різними ознаками. На основі теоретичного аналізу літератури з проблеми дослідження було подано власне визначення поняття «освітній блог».

Наведено функції, які виконує блог (дидактична, загальнокультурна (інтелектуальна), інформаційно-комунікативна, науково-методична, психологічна, соціальна). Вивчено існуючі блоги педагогів закладів дошкільної освіти.

Результати анкетування студентів та педагогів закладів дошкільної освіти свідчать, що більшість опитаних знають про існування освітніх блогів у мережі Інтернет та переглядають їх. Особливу увагу необхідно приділити наповненню освітнього блога. Для студентів мають значення як теоретичні, так і практичні матеріали. Теоретичні матеріали сприяють закріпленню знань, отриманих під час навчання в закладах вищої освіти. Практичні матеріали поповнюють методичну скарбничку майбутніх вихователів.

Під час створення освітнього блогу ми дійшли висновку, що використання освітнього блогу «Професійна підготовка майбутніх вихователів», створення та підтримка власних студентських блогів допоможе підготувати майбутніх вихователів до виконання професійних функцій, а саме:

- пізнавальної – накопичення необхідних теоретичних знань в галузі дошкільної педагогіки, дитячої психології; робота з літературою психолого-педагогічного та методичного спрямування (електронні підручники, посібники, тематичні сайти тощо);
- комунікативної – уміння організувати ефективну комунікативну взаємодію з учасниками освітнього процесу (батьки вихованців, педагогічні працівники); уміння

опанувати себе в критичних ситуаціях; уміння передбачати конфлікти і запобігати їх виникненню;

– інформаційної – оволодіння різними носіями інформації; оволодіння засобами комп'ютерних технологій; уміння працювати з інформацією (аналіз, структурування) за допомогою комп'ютерних технологій для здійснення суспільних та особистих потреб;

– методичної – підвищення власної методичної компетентності; надання системної допомоги педагогам закладів дошкільної освіти (вихователям, методистам, завідувачам) у підвищенні їх професійної компетентності в питаннях якісного здійснення освітнього процесу; вивчення, розповсюдження та накопичення кращого педагогічного досвіду.

Перспективу подальшого наукового дослідження вбачаємо у створенні навчального курсу «Використання блогів в освітньому процесі закладу вищої освіти» для студентів спеціальності «Дошкільна освіта».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Т. В. Тарнавська, «Використання соціальних мереж і блогів у навчанні». [Електронний ресурс]. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_fil.n_2013_186%281%29_26. Дата звернення: Лип. 16, 2018.
- [2] С. А. Белов, «Использование блогов в образовательном процессе высшей школы». [Електронний ресурс]. Доступно: http://new.elib.altstu.ru/journals/Files/pa2011_1/pdf/150belov.pdf. Дата звернення: Серпень 5, 2018.
- [3] J. Barger Weblogre sources FAQ [Електронний ресурс]. Доступно: <http://www.robotwisdom.com/weblogs>. Дата звернення: Травень 3, 2018.
- [4] D. Winer The History of Weblogs [Електронний ресурс]. Доступно: <http://oldweblogscomblog.scripting.com/historyOfWeblogs>. Дата звернення: Травень5, 2018.
- [5] О. С. Синекон, «Методика інтерактивного навчання англійського писемного мовлення майбутніх фахівців з інформаційної безпеки з використанням комп'ютерних технологій», автореф. дис. канд. пед. наук, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, 2011.
- [6] О. М. Ясько, «Формування комунікативної культури майбутніх учителів іноземних мов засобами ресурсу Інтернет», дис. канд. пед. наук, Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, Старобільськ, 2017.
- [7] І. Тонкіх, «Функції блогів на сайтах українських Інтернет-ЗМІ», *Діалог*, вип. 15, с. 341–350, 2012.
- [8] Л. Матохнюк, та К. Дем'янюк «Блог як один із видів організаційно-методичної діяльності освітяна», *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Психологія*, вип. 1, 2017. [Електронний ресурс]. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadpr_2017_1_5. Дата звернення: Квіт. 03, 2018.
- [9] С. П. Лабудько, «Блог як засіб розвитку професійної компетентності вчителів», *Комп'ютер у школі та сім'ї*, №6, с. 9–12, 2013.
- [10] І. В. Табарчук, «Особливості створення, налагодження та дизайну персонального освітнього блогу вчителя», [Електронний ресурс]. Доступно: <http://osnova.com.ua/items/item-march-2016/>. Дата звернення: Квіт. 15, 2018.
- [11] С. М. Сергеева, *Освітній блог. Поняття, особливості, різновиди. Алгоритм створення блогу викладача*. Лисичанськ, 2016.
- [12] С. С. Кізім, «Використання блогів у процесі професійної підготовки майбутніх учителів», *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, вип. 35, с. 274–278, 2013.
- [13] Г. І. Крохмальна, «Сучасні тенденції навчальної комунікації вчителя початкової школи». [Електронний ресурс]. Доступно: http://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/Г.Крохмальна_тези.pdf. Дата звернення: Лип. 14, 2018.
- [14] Н. Добринська, «Персональний блог – інструмент зміцнення позитивного іміджу педагога», у *Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю*, Л. Шишолік, Ред. Рівне, Україна: РОІППО, 2015, с. 54–57.
- [15] The Use of Blogs in Second Language Teacher Education. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042813011221>. Дата звернення: Липень18, 2018.
- [16] Blogging as a Means of Professional Development for ELT Professionals. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://www.nepjol.info/index.php/NELTA/article/download/6136/5033>. Дата звернення: Липень18, 2018.

Матеріал надійшов до редакції 21.06.2018 р.

ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ БЛОГ КАК СРЕДСТВО ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ВОСПИТАТЕЛЕЙ УЧРЕЖДЕНИЙ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Набока Ольга Георгиевна

доктор педагогических наук, профессор, первый проректор
ГБУЗ «Донбасский государственный педагогический университет», г. Славянск, Украина
ORCID ID 0000-0003-4635-0009
olganaboka911@gmail.com

Демченко Марина Александровна

аспирант, ГБУЗ «Донбасский государственный педагогический университет», г. Славянск, Украина
ORCID ID 0000-0001-6341-4292
marina_demchenko_1@ukr.net

Аннотация. Статья посвящена актуальной теме современного высшего образования – профессиональной подготовке будущих воспитателей учреждений дошкольного образования средствами электронных образовательных ресурсов, среди которых образовательный блог приобретает особую популярность. Авторами рассмотрено определение понятия «блог»; приведены функции, которые выполняет блог. Подано собственное определение понятия «образовательный блог». Определены наиболее распространенные признаки, по которым классифицируют образовательные блоги. Проанализированы существующие блоги педагогов учреждений дошкольного образования, размещенных на платформе *blogspot.com*. Выделены типичные ошибки, которые могут возникать при создании образовательного блога. Приведены примеры удачно оформленных блогов педагогов учреждений дошкольного образования. Рассмотрены преимущества использования образовательных блогов в профессиональной подготовке будущих воспитателей. Проанализированы результаты анкетирования студентов и педагогов учреждений дошкольного образования (воспитателей, методистов, заведующих). Охарактеризована структура и наполнение образовательного блога «Профессиональная подготовка будущих воспитателей». Страницы основного меню: «Главная», «Законодательная база», «Документация воспитателя», «Методическая копилка воспитателя», «Ресурсный центр педагогического факультета», «Диагностические методики», «Мои достижения», «Об авторе», «Контакты»; страницы перекрестной колонки слева (*cross-column*): «Программы воспитания и обучения детей дошкольного возраста», «Возрастная периодизация дошкольного детства», «Психическое развитие новорожденного ребенка», «Психическое развитие ребенка первого года жизни», «Психическое развитие ребенка раннего возраста», «Психическое развитие ребенка от 3 до 7 лет» и др. Определено, что использование образовательного блога «Профессиональная подготовка будущих воспитателей», создание студентами собственных блогов, их наполнение и поддержка поможет подготовить будущих воспитателей к выполнению профессиональных функций (познавательная, коммуникативная, информационная, методическая).

Ключевые слова: профессиональная подготовка; будущие воспитатели; профессиональные функции; электронные образовательные ресурсы; образовательный блог.

EDUCATIONAL BLOG AS A MEANS OF PRESCHOOL TEACHERS PROFESSIONAL EDUCATION

Olha H. Naboka

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice Rector
State Higher Educational Institution «Donbas State Pedagogical University» Sloviansk, Donetsk region, Ukraine
ORCID ID 0000-0003-4635-0009
olganaboka911@gmail.com

Maryna O. Demchenko

Post Graduate Student
State Higher Educational Institution «Donbas State Pedagogical University» Sloviansk, Donetsk region, Ukraine
ORCID ID 0000-0001-6341-4292
marina_demchenko_1@ukr.net

Abstract. The article is devoted to the actual topic of modern higher education – the professional training of future preschool teachers by means of electronic educational resources, among which the educational blog is gaining popularity. The authors have considered the definition «blog»; the functions the blog

performs as well as the definition «educational blog» are given. The most widely used characteristics of educational blogs are defined as: periodicity, authorship, thematic orientation, the presence of multimedia, content features, technical basis, type of device. Besides the authors analyzed preschool teachers' existing blogs which are posted on the blogspot.com platform. The experience of creating and using foreign educational blogs is considered, in particular, fragments of foreign educational blogs of preschool and primary teachers are presented. The typical mistakes that may occur when creating an educational blog are highlighted (without title, anonymity, great number of pages, too long text, grammatical and syntax mistakes, long page loading, bad design, excess animation, without plan, social networks ignoring). Examples of successfully completed preschool teachers' blogs are presented. The advantages of using educational blogs in the training of future preschool teachers are considered. There are analyzed the results of questionnaires of students and teachers of preschool establishments (educators, methodologists, heads). The structure and content of the educational blog «Professional training of future educators» are described (pages of the main menu, cross-column pages). It is determined that the use of the educational blog «Professional training of future educators», the creation of students' own blogs, their content and support will help to prepare future preschool teachers for their professional activity (cognitive, communicative, informative, methodical).

Keywords: professional training; future preschool teachers; professional functions; electronic educational resources; educational blog.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] T. V. Tarnavska, «Use of social networks and blogging in education», [online]. Available: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_fil.n_2013_186%281%29_26. Accessed on: July 16, 2018 (in Ukrainian).
- [2] S. A. Belov, «Use of blogs in the educational process of higher education», [online]. Available: http://nev.elib.altstu.ru/journals/Files/pa2011_1/pdf/150belov.pdf. Accessed on: Avg. 5, 2018 (in Russian).
- [3] J. Barger Weblog resources FAQ, [online]. Available: <http://www.robotwisdom.com/weblogs>. Accessed on: May 3, 2018 (in English).
- [4] D. Winer The History of Weblogs, [online]. Available: <http://oldweblogscomblog.scripting.com/historyOfWeblogs>. Accessed on: May5, 2018 (in English).
- [5] O. S. Synekop, «Methodology of Interactive Learning of English Writing Speech of Future Specialists in Information Security Using Computer Technologies», avtoref. dys. kand. ped. nauk, Kyivskiy natsionalnyi lnhvistychny iuniversitytet, Kyiv, 2011 (in Ukrainian).
- [6] O. M. Yasko, «The communicative culture formation of future teachers of foreign languages by means of Internet resources», dys. kand. ped. nauk, Derzhavnyi zaklad «Luhanskyi natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka, Starobilsk, 2017 (in Ukrainian).
- [7] I. Tonkikh, «The functions of blogs in the sites of Ukrainian Internet-Mass Media», Dialoh, vyp. 15, s. 341–350, 2012 (in Ukrainian).
- [8] L. Matokhniuk, ta K. Demianiuk «Blog as one of the types of organizational and methodological educator's activity», [online]. Available: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadrpn_2017_1_5. Accessed on: Kvit. 03, 2018(in Ukrainian).
- [9] S. P. Labudko, «Blog as means of professional teachers' development», Kompiuter u shkoli ta simi, №6, s. 9–12, 2013 (in Ukrainian).
- [10] I. V. Tabarchuk «Features of creating, debugging and designing a teacher's personal educational blog», [online]. Available: <http://osnova.com.ua/items/item-march-2016/>. Accessed on: Kvit. 15, 2018 (in Ukrainian).
- [11] S. M. Serheieva, *Educational blog. Concepts, features, varieties. The algorithm for creating a teacher's blog*. Lysychansk, 2016 (in Ukrainian).
- [12] S. S. Kizim, «Use of blogs in the process of future teachers' professional training», Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy, vyp. 35, s. 274–278, 2013 (in Ukrainian).
- [13] H. I. Krokmalna, «Modern trends in the teaching of elementary school teacher communication», [online]. Available: http://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/H.Krokmalna_tozy.pdf. Accessed on: Lyp. 14, 2018(in Ukrainian).
- [14] N. Dobrynska, «A personal blog is a tool for building a positive image of the teacher», u *Vprovadzhenia ta poshyrennia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u roboti doshkilnoho navchalnoho zakladu z ditmy, pedahohamy, batkamy ta hromadskistiu*, L. Shysholik, Red. Rivne, Ukraina: ROIPPO, 2015, s. 54–57(in Ukrainian).
- [15] The Use of Blogs in Second Language Teacher Education, [online]. Available: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042813011221>. Accessed on: July 18, 2018 (in English).
- [16] Blogging as a Means of Professional Development for ELT Professionals, [online]. Available: <https://www.nepjol.info/index.php/NELTA/article/download/6136/5033>. Accessed on: July 18, 2018 (in English).

